

Î N C H E I E R E

05 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cazacu Vasile, reprezentat de avocatul Istratii Vasile,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cazacu Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Cazacu Vasile și menținută hotărârea din 12 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 26 octombrie 2021, Cazacu Vasile a înaintat acțiune împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț nr.08/2021/22993 din 08 septembrie 2021 și deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.C-1734/21 din 01 octombrie 2021 emise în procedura prealabilă, obligarea să recalculeze și să achite pensia pentru vechime în muncă în mărime de 75% din suma soldei, cu achitarea diferenței pensiei recalculate pentru perioada 01 septembrie 2020 – 31 august 2021.

În motivarea acțiunii înaintate, reclamantul a invocat că, a activat în organele afacerilor interne în perioada 12 martie 1985 – 23 martie 2007, raportul de serviciu fiind încetat prin ordinul nr. 128 ef. din 23 martie 2007. La 25 ianuarie 2008, fiind pensionar a fost reîncadrat în organele afacerilor interne prin ordinul MAI nr. 18 ef și a activat în diferite funcții pe bază de contract până la 29 decembrie 2019. Vechimea în muncă în serviciul MAI la data încetării raportului de serviciu – 29 decembrie 2019 constituie 33 ani 11 luni 15 zile.

Reclamantul consideră că pensia pe care o primește urmează a fi recalculată în temeiul art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Astfel, la 06 septembrie 2021, a depus la Oficiul teritorial Edineț a Casei Naționale de Asigurări Sociale o cerere privind recalcularea pensiei. Prin decizia nr. 08/2021/22993 din 08 septembrie 2021 cererea sa a fost respinsă în temeiul art. 61 pct. 1 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993.

La 13 septembrie 2021, prin cerere prealabilă a contestat decizia nr.

08/2021/22993 din 08 septembrie 2021. Prin răspunsul nr. C1734/21 din 01 octombrie 2021 cererea prealabilă a fost respinsă.

Reclamantul consideră că actele administrative menționate sunt ilegale și pasibile de a fi anulate, luând în considerare prevederile art. 47 din Constituția Republicii Moldova, art. 14, art. 44 alin. (1) și (2), art. 51, art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544 din 23.06.1993, motiv pentru care s-a adresat în instanța de judecată.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Cazacu Vasile și menținută hotărârea din 12 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanțele au reținut că, perioada în care Cazacu Vasile și-a desfășurat activitatea în cadrul Inspectoratului de Poliție Edineț al IGP al MAI în perioada 25 ianuarie 2008 – 29 decembrie 2019, nu poate constitui temei pentru recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, prin includerea vechimii în muncă obținute suplimentar după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 24 martie 2007. Întrucât, dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii. Potrivit materialelor cauzei care nu au fost contestate de părțile în litigiu, pensia reclamantului a fost stabilită la eliberarea din serviciu conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1554 din 23 iunie 1993 și nicidecum la prelungirea termenului de aflare în serviciu conform art. 2 alin. (2) din legea menționată.

Mai mult, Cazacu Vasile ar putea pretinde la stabilirea unei noi mărimi a pensiei, doar în cazul în care dispunea de dreptul la diferite pensii, însă, în speța dedusă judecătii, astfel de circumstanțe nu s-au constatat, reclamantul a pretins din nou la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 11 septembrie 2015. La fel, această concluzie derivă și din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, care de asemenea nu admite stabilirea din nou a aceleiași categorii de pensie.

La 26 decembrie 2023 (prin oficiul poștal), Cazacu Vasile, reprezentat de avocatul Istratii Vasile a depus recurs împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea cererii de recurs a reiterat circumstanțele de fapt și de drept invocate în acțiune și în cererea de apel.

La 22 și 23 martie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus o referință la recursul declarat de către Cazacu Vasile, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.

Instanța de recurs constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost notificat recurentului prin poșta electronică la 12 noiembrie 2023 (f.d. 81),

astfel, depunând recursul la 28 decembrie 2023, reclamantul a acționat în interiorul termenului legal.

Examinând admisibilitatea recursului înaintat de Cazacu Vasile, reprezentat de avocatul Istratii Vasile, Completul de judecată îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1), (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale..

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților. Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele precitate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii

de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Cazacu Vasile, reprezentat de avocatul Istratii Vasile, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Cazacu Vasile, reprezentat de avocatul Istratii Vasile, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate în mod corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenție.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către instanța de apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages

Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Cazacu Vasile, reprezentat de avocatul Istratii Vasile.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul înaintat de Cazacu Vasile, reprezentat de avocatul Istratii Vasile, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă